

Marko ide na biralište...

Nedjelja je. Po svim se selima ljudi spremaju na biralište, da glasuju za našu kandidatsku listu. Tako i naš Marko. On misliat čovjek. "Al' gde vraga? Jadnom se rano ustane, odjene u svetačko odijelo: Marko nije ni ti u snu palo na um, da je i otupi prama biralištu, koje je priljeno odaljeno od njegove kuće. Sobom uzme dnevni stap, da lakše hoda, a u džep metne nekoliko zrna kuhinog fazola, da ne pogine na putu od gladi.

Bio je metnuo i više zrna u džep, ali se jadni pobojava, da bi mu kakav mutikasa mogao spočitnuti, da posi na biralište eksplozivne stvari. Svakako do- raka, da to nije pravi znak. Boga, ja toga ne ću da crtam.

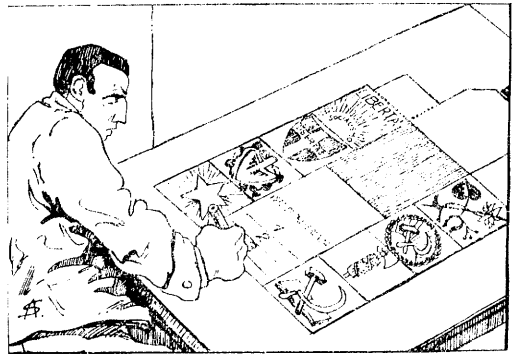
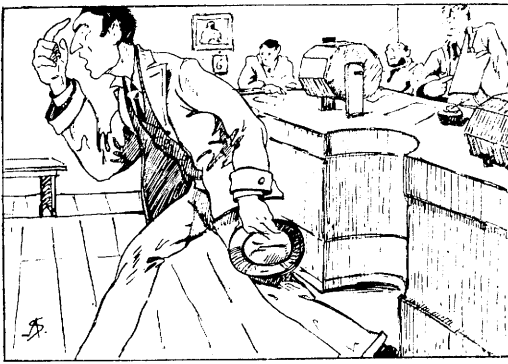
Sto znači drugi znak? Čuo sam, da ni taj nije pravi. Zato nek stoji i onumiru božjem.

Sto znači treći znak, lopata i bršljan? Lopata je tu, toporišta i zemlje nema, a sto će mi sama lopata?! To bi bilo kao da, a resetom nalijevam vodu ili kao da nat- čen vino u bačvu, koja nema dna. Ni taj znak ne ću da crtam!

Sto znači četvrti znak, zvijezda? -- Zvi- jezda! Zaista lijep znak. Zvijezda takodjer ljepo svijeli. Ali to isto nije za mene. Sto mi pomaže da zvijezda lijepo svijeli na nebu, kad ja i onako po noći spavam, a po danu, kad marljivo radim u polju, onda je nema. Zato ja ću i taj znak posliti pri miru.

Sto znači peti znak? -- Aha, to je lipova grančica in rundlist -- izborni znak naše slavenske liste. Pod lipom su se -- rece --

U ćelju razvije Marko glasovnicu. U svim u sebi -- nusi oči, djedovi i pradje- dovi sastajali, da vijećaju o svojim stvarima. Sa lipovom grančicom i lipi smo v- dne 1921. u izborni boj i izobrazil petoricu svojih zastupnika. I nije nam bilo zao. Za nas su mnogo dobra učinili, a još više, da zaprijehli. Tko se ne neće njihovu čudu, ako izmjene zadržnog novca! Da nije njih bilo u rimskom Parlamentu, ja sigurno ne bih bio nikada dosao do mojeg novca, koji sam bio prije rata uložio u posuljnicu. A tko zna što me još čeka?! Događilo se sto mu drago, ne ću više da razmišljam, ja ću glasovati za slavensku kandidatsku listu, pa sto Bog dade i sreća junačka. -- Nato Marko primi u ruku olovku i povuče crtu preko lipove grančice. Tu crtu je tako povukao od crnog četverokuta preko našeg izbornog znaka, da mu se je olovka zastavila na -- samom -- stolu. -- Ispak nije Marka nitko tužio, da je učinio s olovkom jednu malenu crtu i na stolu, jer se svak bojava, da bi na time prouzročio veliku neugodnost, ako bi ga općina natjerala na to, da mora oprati stolj.

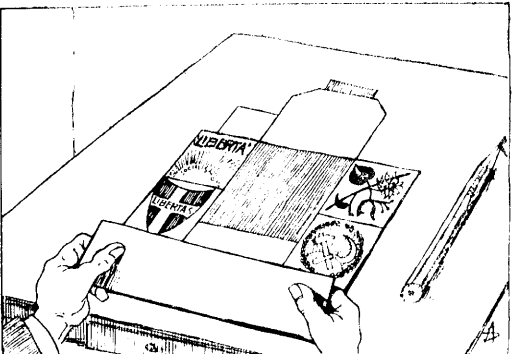
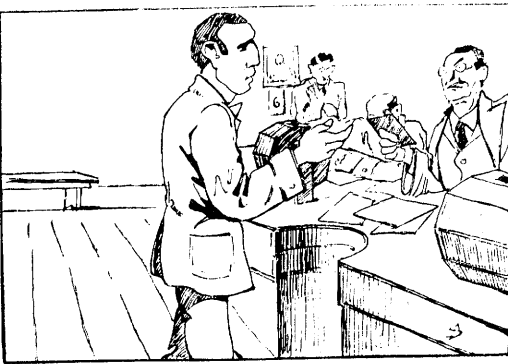
Nas Marko stupa pred izbornu komi- siju. Al' eto ti jada iznenada. Najed- put se sjeti, da nema kod sebe izborne legitimacije, pa se kao u snu pita: "Buže dragi, gdje mi je izborna legitimacija? Zar mi ju nije općina dostavila do 25. fe- bruara? Vatjda ju nisam izgubio, da bi morao ići općinskom uredu po dupli- kat?..." Na poslijetku se domisli, da ju je primio upravo onaj čovjek, kad se otputio s njima na obitelj, i da ju je metnuo u džep, jer je zaboravio pozivnicu, bez koje ne može da glasuje.

Marko nije isao mnogo vremena u školu. U svojem životu pisao je vrlo malo, ali je ipak dosao na to, da mora napisati ispod "Voiti di preferenza"

na prvu crtu broj 1
na drugu crtu broj 2
na treću crtu broj 3

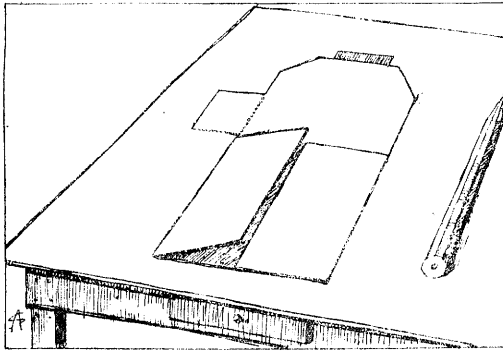
"Kad bi ja napisao -- pomisli u sebi na jednu je istu crtu sve brojeve, glasovnica ne bi vrijedila i ja bih uzaludno gubio vrijeme na biralištu." Zatim je dosla

Marku na pamet i ova -- misao u glavu: Budući da nekoliko znadem pisati, napi- sam sam i brojeve, koji znače prednosne glasove. Moj nasjed ne će moći toga činiti, jer ne zna pisati. Radi toga je dostatno, da povuče crtu preko izbornog znaka naše slavenske stranke. Nas Marko sve to pomisli i kad po svojoj savjesti izvrsi svoju izborniku dužnost, izbaciv u ruku debelu crnu olovku. Te poće da zavija glasovnicu onako, kako ju je primio od predsjednika izborne komisije.

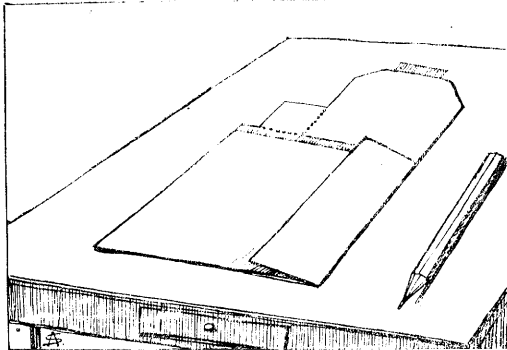

Podbrusi pete, i u cigli sat eto ga natrag. Stupi ponosno pred komisiju te pruži svo- le ota, jaketa nera, konosere mi. Pozo- zivnicu predsjedniku. Predsjednik pogleda u izborni menik te rece Marko: "Sior Mar- ko, in regola iskrito in lista elettorala. Za- tim se okrene prema komisiji te upita: "Ki konose sior Marko? Netko, najbliži Marku, odvrati: "Mi no. -- jer mu jadni Marko duguje oveću svotu. -- Čekaj bre -- pomisli Marko, -- kad me budeš tjerao, ne ću ni ja, duše mi, da te prepoznam! Drugi i ostali ko i onaj prvi. Ali nas Marko dosjetivši se jadu, sjeti se -- Istarske Riječi -- i Franine i Jurine, prokušanih majstora u glasova- nju, pa dobaci: "Kvel sior Jorjačio, gran- je ota, jaketa nera, konosere mi. Pozo- ve Jurinu, koji je već bio zapisao u izbor- ni protokol, da Marka uistinu pozna, kao- što je poznavao i njegova oca, s kojim je često -- barilice praznil. Nato Marko primi glasovnicu i ode u ćelju (kabinu). Kad je stupio u ćelju (kabinu), nesta mu daha od same pomisli na fazol, koji je pojio. "Ne dao Bog -- rece sam u sebi, -- da sada počne funkcionisati, jer bi odmah sađala prema menom u kabinu, misleći, da sam donio amo eksplozivni materijal!

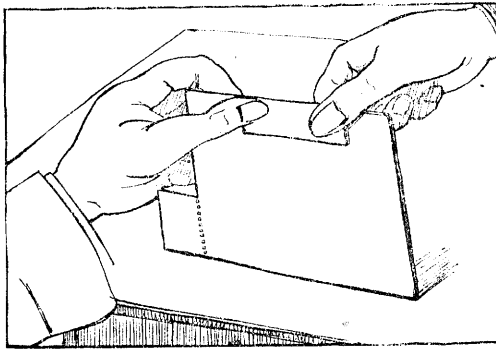
Najprije prelomi dolnji dio glasovnice te da se više ne vidi ni jednog nika- ga savije do vrha crnog četverokuta, tako

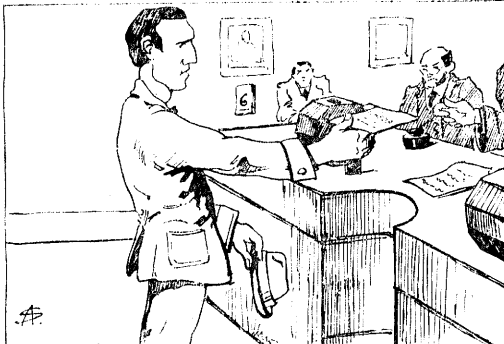
Nato Marko reče: „Reks um! — te prelomi desni rub glasovnice prama sredini“

„Zar da ostavim lijevi rub glasovnice pošto ne! I toga moram da prelomim do netaktnut?“ upitao će sam sebe. „Podni — sredine.“

Kad je Marko posvema zatvorio glasovnicu, primi ju za onaj dio, gdje se svijetli lijepilo, te ga osušni. Budući da se lijepilo i time posvema zatvori glasovnicu. dio glasovnice tako sladak, kao slatkici na pirtu. Pritisne slatki dio glasovnice dolje u sredini glasovnice i to na onim crtama, koje su ispod natpisa Voti di preferenza napíše ovako:

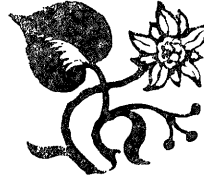
Naposlijeku se ustane, izadje iz ćelije (kabinje), stupi ponovno pred izbornu komisiju te izruči glasovnicu predsjedniku izborne komisije. Predsjednik pogleda Markovu glasovnicu, otrgne joj repić sa brojem i baci ju u zaru. Nato se Marko nakloni izbornoj komisiji i otputi se iz izborne dvorane. U mjestu gdje ne zaustavlja, već ide izravno kući. Putem ide pjevajući, jer mu srce veli da je učinio dobro djelo, koji će jamačno uroditi dobrim plodom.

Naši narodni kandidati

Naši narodni kandidati, kojima imamo 6. aprila 1924. dati svoje glasove, jesu:

1. **Dr. Josip Wilfan**, vođa Jugoslovena u Italiji, bivši narodni poslanik i odvjetnik u Trstu.
2. **Dr. E. Besednjak**, predsjednik goričkog političkog društva i urednik „Goriške Straže“ u Gorici.
3. **Dr. Uliks Stanger**, vođa istarskih Jugoslovena, bivši narodni poslanik i odvjetnik u Opatiji.
4. **Dr. Stojan Brajša**, odvjetnik u Gorici.
5. **A. Podgornik**, agrarni inženjer u Gorici.
6. **Dr. Josip Bitežnik**, tajnik goričkog političkog društva.

Lipova grančica i runolist

Naš izborni znak.

Izbornici! Promotrite naš izborni znak, koji je ovdje naslikan, i zapamtite, da morate u izbornoj ćeliji (kabinji) s a m o ovaj izborni znak precrtati!

Mi Slaveni smo zaključili da ćemo dati svoje preferencne glasove prvim trim kandidatima. Kad toga svaki naš izbornik, iza kako je na glasovnici precrtao naš znak, neka na onim crtama na donjem dijelu u sredini glasovnice i to na onim crtama, koje su ispod natpisa Voti di preferenza napíše ovako:

Wilfan

Besednjak

Stanger

ili još bolje neka napíše samo brojke, po redu, kako su kandidati u kandidatskoj listi, t. j.:

- 1
- 2
- 3

Tko ne zna pisati, neka samo precrtaločkom naš znak.

Svaki izbornik neka u kabinji najprije precrtala lipovu grančicu i runolist, znak slavenske liste.

Opće upute

koje ne smije nitko da zaboravi

Izbornik, koji nema potvrde, da je upisan u izborni imenik, ne može na biralište, a niti glasovati ne može.

Izbornik mora paziti, da dobije od predsjednika komisije čistu i nepokvarenu glasovnicu, koja ima pečat komisije, potpis krutinatora i na prijevsku rukom napisan broj.

Svaki izbornik mora glasovati u kabinji. Svaki izbornik neka najprije precrtala naše stranke: Lipovu grančicu sa runolistom. Zatim neka napíše na crtama, koje su određene za preferencne glasove imena i brojeve dvojice prvih naših kandidata, tko ne zna pisati, neka samo precrtala znak stranke.

Na biralište ne sniže nitko da dodje sa ružjem. Ostavi kod kuće nož, da ne bi imao nepotrebnog zanovjetanja.

Svi naši na izbore! Nedjelja, 6. aprila, neka bude naš narodni blagdan — dan naše snage.

Svak Slovenac i Hrvat će za lipu glas svoj dat.

ONA TRI PRAZNA RETKA SU ZATO TAMO, DA VI NA NJIH NAPISETE ILI IMENA: WILFAN, BESEDNJAK I STANGER, ILI BROJEVE 1, 2, 3. TAKO SU ODLUCILI NASI IZ GORICE, TRSTA I ISTRE. TKO DRUKCIJE URADI, TKO NA ONIM RETCIMA NAPISE DRUGA IMENA ILI DRUGE BROJKE, POGAZIT CE SPOKAZUM, OGRIJESIT CE SE PRED BOGOM I OSRAMOTIT PRED CIME LIM NARODOM NASIM, GDJEGOD GA IMA!

MI MORAMO SVI NA IZBORE! DA NE IDEMO, ITALIJANI BI REKLI, DA PREZIKEMO ZAKON, DA NE PRIZNAJEMO DRZAVE, DA PASIVNOM REZISTENCIJOM OPONIRAMO, DA SE BUNIMO I SVE TAKO, PA BI ZATO DIGLI NA NAS KUKU I MOTIKU. STOGA MI MORAMO SVI NA IZBORE!

KOME, DA DAMO NASE GLASOVE? DAJEMO LI NASE GLASOVE KOJOU ITALJANSKOJ STRANCI, POKAZAT CEMO, DA SMO SE U TOJ STRANCI UTOPILI I DA NAS VISE NEMA. A MI MORAMO DA POKAZEMO I ITALJANIMA I CIJELOMU SVIJETU, DA NAS IMA... ZATO MORAMO KOD IZBORA SVI DA DAMO NASE GLASOVE SAMO NASIM LJUDIMA, ONIMA, STO SU NAVEDENI POD LIPOVOM GRANCICOM I CVIJETOM RUNOLISTA.

MNOGI SE BOJE, DA CE SE KOD IZBORA DOGODITI RAZNE NEZAKONITOSTI I NEPRAVICE. BOJE SE LJUDI, DA CE KOMISIJE MNOGE NASE GLASOVE UNISTITI, DA CE SVOJIM LJUDIMA DATI NASE GLASOVNICE, DA NJIMA GLASUJU, A NAJVIŠE SE BOJE SKRUTINJIA, T. J. ONOGA CASA, KAD SE BUDU BROJILI GLASOVI.

MI NE ZNAMO, HOĆE LI SE TO DOGADJATI, ALI I KAD BISMO ZNALI, DA CE TO SVE TAKO BITI, MI BISMO JEDNAKO MORALI LISTOM SVI NA IZBORE, NEKA NAS NAROD ZNA, DA SU NASI GLASOVI VEC SADA GOTOVO SVI PREBRJENI. ZATO IAKO BUDE NEZAKONITOSTI, MI CEMO TO DOZNATI I DOKAZATI, PA CEMO PROTIV TOGA DICII SVOJ OSTAR I ODLUCAN GLAS, NEKA SVIJET CUJE, KAKO SE S NAMA RADI I POSTUPA.

NE ZABORAVITE DONJETI SA SOBOM LEGITIMACIJE!

U KABINI NEKA VAM PRVO DJELO BUDE, DA PRIKRIZITE OLOVKOM NASU LIPOVU GRANCICU. TKO ZNA PISATI, NEKA ZATIM NAPISE NA JEDNOM RETKU BROJ 1, NA DRUGOM BROJ 2, A NA TREĆEM BROJ 3.

PRITJE NEGO LI ZALJEPI TE GLASOVNICU U KABINI, PAZITE, DA ONAJ REPIC S BROJEM OŠTANE VANI!

Jednaka prava
Jednake dužnosti!

Živio naš vođa
dr. Josip Wilfan!

Širite „Istarsku Riječ“!

